

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 113.

Vydána dne 30. října 1922.

Obsah: **307.** Nařízení o zřizování, zařízení a hospodaření soukromých pojišťoven na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (pojišťovací regulativ).

307.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 19. října 1922

o zřizování, zařízení a hospodaření soukromých pojišťoven na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (pojišťovací regulativ).

Dle čl. I. zákona ze dne 15. února 1922, č. 65 Sb. z. a n., vydává se tento regulativ pro pojišťovny na Slovensku a v Podkarpatské Rusi:

A. Zřizování pojišťoven.

§ 1.

Státní povolení ke zřízení pojišťovacích ústavů na Slovensku a v Podkarpatské Rusi může být uděleno toliko tehda, má-li pojišťovna být zřízena buď jako akciová společnost nebo jako spolek pro pojišťování na základě vzájemného ručení členů.

Domácí pojišťovny, zřízené před vyhlášením zákona ze dne 15. února 1922, čís. 65 Sb. z. a n., nepotřebují k pokračování ve své dosavadní činnosti nového povolení ve smyslu tohoto zákona, jsou však povinny přizpůsobiti se během jednoho roku předpisům téhož zákona a následujícím ustanovením, zejména pokud jde o schválení stanov, všeobecných podmínek pojišťovacích, uložení jmění a u pojišťoven životních o schválení jejich sazeb.

§ 2.

Základem, jehož jest třeba ku početí obchodu a k uhrazení případných ztrát, jest u akciových společností kapitál akciový, u spolků na vzájemnosti spočívajících základní fond a společné ručení členů spolku.

Způsob a rozsah ručení, pak způsob, jakým má být toto ručení uplatněno, bud'ťež u spol-

ků na vzájemnosti spočívajících přesně ustanoveny v stanovách; zejména budiž v stanovách určeno:

1. které okolnosti musí nastati, aby mohlo býti použito ručení členů;

2. kterým způsobem nastalá ztráta má býti uhrazena (neobmezené neb obmezené doplacení, trvalé zvýšení pojistného, snížení pojištěných dávek, zkrácení likvidních nároků důchodových);

3. podle kterých zásad vzniklou ztrátu jest rozvrhnouti s přiměřeným zřetelem k jednotlivým hlavním druhům pojišťování;

4. za kterých podmínek a do které doby ručí členové vystoupí neb vyloučení.

Všeobecné pojišťovací podmínky mají obsahovati ustanovení stanov o bodech 1.—4. v plném znění.

§ 3.

Akciové pojišťovny nově zřizované musí opatřiti akciový kapitál hotově splacený ve výši nejméně jednoho milionu korun.

Vydané akcie, svědčí-li majiteli, bud'ťe úplnou hodnotou jmenovitou hotově splaceny.

Akcie znějící na jméno musí býti splaceny alespoň třiceti procenty jmenovité hodnoty. Zbytek budiž kryt dlužními úpisy nebo jedinými směnkami.

K žádosti o povolení bud'ťež přiloženy původní upisovací přihlášky a seznam veškerých upisovatelů s udáním jejich jména, bydliště a stavu, jakož i počtu akcií od každého z nich upsaných.

§ 4.

Základní fond vzájemných pojišťoven bud'ť určen sumou, která odpovídá trvajícím

poměrům a předvidatelnému rozsahu obchodu. Plný obnos základního fondu musí být před zahájením činnosti ústavu hotově splacen.

Fond tento může být zúrokován toliko z přebytků.

Dosáhne-li zaručovací fond, tvořený z ročních přebytků, plné výše fondu základního, může být započato s vrácením splacených podílů na základním fondu. Splaceno smí být však v jednom roce nejvýše tolik, mnoho-li bylo z přebytků téhož roku přiděleno fondu zaručovacímu, takže po vrácení všech splacených podílů musí zaručovací fond dosahovati nejméně dvojnásobné výše původního základního fondu.

Při vzájemných pojišťovnách na život početí obchodu budiž podmíněno určitou minimální sumou uzavřených pojištění.

§ 5.

Nově zřizované pojišťovny životní mohou současně provozovati pojišťovací obchody proti škodám a proti následkům tělesných úrazů i povinného ručení tehdy, vedou-li o obchodech životního pojišťování samostatný účet, spravují-li jmění i fondy tohoto pojišťovacího oddělení odděleně a splní-li další podmínky, které jim případně ministerstvo vnitra může uložit, aby převzaté závazky pojišťovací byly dostatečně zabezpečeny.

Za stejných podmínek jest přípustno, aby pojišťovny nově zřizované proti škodám, následkům tělesných úrazů nebo povinného ručení provozovaly životní pojišťování a aby pojišťovny již zřízené rozšířily svoji působnost na veškeré druhy pojišťování pro soukromé pojišťovny přípustného.

B. Zařízení pojišťoven.

§ 6.

Ve stanovách vzájemných pojišťoven musí být vedle předmětů zmíněných v § 2 přesně stanoveny zejména:

1. jméno a sídlo spolku;
2. způsob, jak se spolek tvoří a obnovuje;
3. práva a povinnosti, jež vznikají členům z poměru spolkového, zejména pokud jde o hlasovací právo a jeho výkon a o svolání valné hromady k žádosti členů;
4. způsob, jak se dějí pravoplatná usnesení a jak jest spolek spravován, zejména složení správních orgánů, zastupování spolku vůči třetím osobám a úřadům, jakož i způsob, jak

se zvolení činovníci a zaměstnanci spolku legitimují;

5. forma, jakou se dějí závazné vyhlášky jménem spolku;

6. způsob, jak se vyřizují spory z poměru spolkového;

7. okolnosti, za jakých může být spolek usnesením povolaného správního orgánu spolkového zrušen.

§ 7.

V stanovách buďte udána pojišťovací odvětví (pojišťování na život, pojišťování požární, pojišťování úrazové, pojišťování dopravní atd.), jež ústav hodlá provozovati.

Také budiž v nich uvedeno, zdali ústav bude provozovati pojišťovací obchod přímo nebo nepřímou (zajišťování) a má-li být činnost pojišťovny omezena na Československou republiku, či může-li být rozšířena také na cizinu.

§ 8.

Má-li být účelem pojišťovny pojišťování na život, buďtež předloženy také sazby pojistného a písemné vyličení zásad, podle nichž byly vypočteny. Vyličení toto má obsahovati ryzí pojistné, statistické tabulky při jeho výpočtu upotřebené (tabulky úmrtnosti, eventuálně tabulky invalidity nebo tabulky nemocenské), míru úrokovou za základ položenou a vzorce pro výpočet užití; mimo to buďtež udány výše správní přírážky a zásady, podle kterých se má počítati záloha pojistného.

§ 9.

Stanovy pojišťoven a u životních pojišťoven sazby ryzího pojistného, jakož i každá změna obou potřebují schválení státního.

Sazby hrubého pojistného pojišťoven na život buďte předloženy státnímu úřadu na vědomí.

§ 10.

Státního schválení potřebují všeobecné podmínky pojišťovací, které mají být položeny za základ pojišťovacím smlouvám v Československé republice ujednáváním, jakož i každá pozdější změna nebo doplněk těchto všeobecných podmínek.

Zvláštních pojišťovacích podmínek smí být bez státního povolení použito toliko v jednotlivých případech potud, pokud neodporují všeobecným podmínkám pojišťova-

cím a je pouze doplňují, nebo když pojistníku poskytují větších výhod.

§ 11.

Všeobecné podmínky pojišťovací mají zejména obsahovati ustanovení:

1. o nebezpečích, která jsou v pojištění zahrnuta;

2. jak se stanoví a zapravuje úplata, ke které jest pojistník povinen;

3. za kterých podmínek a kdy pojišťovna počíná ručiti;

4. kdy pojišťovna přestane býti zavázána, totiž: nesprávné údaje v návrhu, změny za platnosti smlouvy, nesplní-li pojistník nebo pojištěnec závazkův a pod.;

5. jak stanoví se rozsah a způsob dávky, ke které jest pojišťovna povinna, nastane-li případ, pro který bylo pojištění ujednáno, jakož i čas splnění;

6. kdy bude smlouva pojišťovací úplná nebo z části zrušena a čím bude pojišťovna v případě takového zrušení povinna (storno, odkup a pod.);

7. u vzájemných pojišťoven o právech pojistníků na podíl na přebytecích; u akciových společností, které pojistníkům poskytují podíl na zisku, o právech na tento podíl;

8. jak se urovnávají spory ze smlouvy pojišťovací;

9. o promlčení práv ze smlouvy pojišťovací.

§ 12.

Všeobecné podmínky pojišťovací pojišťoven na život mají vyhovovati, pokud jde o závazky pojišťovny při zrušení smlouvy pojišťovací (§ 11, čís. 6.), těmto zásadám:

1. Pojistky, které alespoň tři léta jsou v platnosti, vyjímajíc pojistky pro dočasná pojištění, nesmějí proto, že placení pojistného bylo zastaveno, býti zrušeny (stornovány) bez náhrady pojistníkům.

2. Jako náhrada má podle volby pojistníkovy býti poskytnuta buď odkupní suma nebo pojistka prostá pojistného se sníženou sumou pojistnou (důchodem); jest však dovoleno, aby pojišťovna zásadně vyloučila odkup buď u všech nebo u jednotlivých pojišťovacích kombinací.

3. Při odkupu má kupní suma, vyměří-li se kvotou po celou dobu pojištění stejnou, činiti alespoň tři čtvrtiny zálohy pojistného; je-li

odkupní suma počítána dle stupnice, která v době pojišťovací stoupá až k výši úplné zálohy pojistného, má stupnice tato počínati kvotou alespoň šedesáti procent zálohy pojistného.

4. Zkrátí-li se pojištění, budiž snížená suma pojištěná (důchod) počítána tím způsobem, že se buď vezme za základ úplná záloha pojistného na pojištění připadající, nebo při smíšených pojištěních podle poměru pojistného, zaplaceného v minulých pojistných letech, ku pojistnému splatnému v celé době určené ve smlouvě.

5. Pro odkup pojistek, pokud tento jest přípustný, budiž vyměřena určitá lhůta.

6. Budiž ustanoveno, za kterých podmínek a ve kterých lhůtách pojištění, které pro neplacení pojistného zaniklo, může býti obnoveno.

V pojistkách má býti udána přehledně výše odkupní hodnoty a sníženého obnosu pojištěné sumy podle doby pojištění, počínajíc dobou tří let a pak pro období alespoň od pěti k pěti letům.

§ 13.

Ustanovení, která propůjčují pojistníkům podíl na zisku (§ 11, čís. 7.), buďtež jasná a zřetelná a musí býti pojata do všeobecných podmínek pojišťovacích pro tento druh pojištění platných.

Při tom šetřeno buď těchto zásad:

1. Dovoleno není takový způsob rozdělení zisku, který nepřipouští snadné kontroly nebo u něhož není přesnými pravidly vyloučena možnost, že by jednotliví pojistníci byli zkráceni.

2. Při vzájemných pojišťovnách mají všichni pojistníci míti nárok na zisk.

3. Rozdělované zisky buďte ročně zúčtovány a buďte ročně, eventuelně po uplynutí karenční doby, stanovené v podmínkách pojišťovacích, rozděleny neb na další pojistné účtovány, nebo budiž jich použito ke zvýšení pojištěných nároků.

4. Zásady pro rozdělení zisku, podle nichž zisky shromažďují se ve zvláštních fondech a po řadě let rozdělují se mezi osoby na živě zůstalé, jsou jenom tenkrát přípustny, když rozdělcí období nepřesahuje pěti let.

Předcházející ustanovení netýkají se zřizování a správy dědických společností (družstev na přežití, tontin).

§ 14.

Pojišťovny smějí používatí toliko toho jména (firmy), které jest uvedeno ve stanovách. Připojovati k tomuto jménu za účelem reklamy názvy jiných podniků jakéhokoli druhu není dovoleno.

Pojišťovací společnosti, které pro provozování obchodů užívají prostřednictví zvláštních zřízenců (generálních jednatelů, dozorců, jednatelů atd.), jsou povinny opatřiti tyto zřízence plnou mocí, v níž nutno udati jejich oprávnění. Zřízenci jsou povinni při jednání se stranami legitimovati se předložením plné moci.

V označení (firmě) těchto zprostředkovatelských orgánů na vývěškách a obchodních papírech musí býti udána povaha orgánu (odbočka, filiálka, zastupitelství, místní jednatelství atd.) a jméno, jakož i sídlo pojišťovny.

§ 15.

Vzorce pojistek a návrhů pojišťovacích, jakož i prospekty, jichž má býti při obchodování v Československé republice použito, mají obsahovati tyto údaje:

1. jméno a sídlo společnosti, u cizozemských společností také sídlo zdejšího zastupitelstva;

2. u akciových společností výši skutečně splaceného akciového kapitálu, u vzájemných pojišťoven výši fondu základního;

3. všeobecné podmínky pojišťovací, které platí pro příslušná pojištění;

4. poukaz ku plné moci, kterou jsou zřízenci pojišťovny opatřeni, a k závazku těchto zřízenců legitimovati se vůči stranám touto plnou mocí;

5. poukaz na právo pojistníka žádati kdykoli za vydání opisů veškerých prohlášení, jež byla k pojišťovací smlouvě učiněna jím nebo za něho; náklad za opatření opisů nese pojistník.

§ 16.

Pojišťovny jsou povinny vzorce pojistek a návrhů pojišťovacích, jichž hodlají používatí, předložiti ministerstvu vnitra.

Pojišťovací ústavy jsou dále zavázány všechny prospekty, pak všechny vyhlášky a všechna reklamní uveřejnění, pokud obsahují číselné údaje o obchodním nebo majetkovém stavu neb o výhodách, kterých ústav poskytuje, aneb o dosažených výsledcích, opatřiti datem vydání a předložiti ministerstvu vnitra

s přílohami, které prokazují správnost zmíněných číselných údajů.

Ministerstvo vnitra jest oprávněno zakázati používání tiskopisů nahoře uvedených. Pojišťovna smí těchto tiskopisů použiti, nedojde-li jí zákaz do čtrnácti dní po předložení jejich.

§ 17.

Aby stálá splnitelnost závazků ústavem přejatých byla zabezpečena, může ministerstvo vnitra při počátku provozování obchodů neb i později žádati, aby byla složena kauce, nebo aby kauce dříve složená byla zvýšena.

§ 18.

Pojišťovny smějí vedle pojišťovacích obchodů, které jsou předmětem jejich podniku, provozovati toliko takové obchody, které mají za účel prospěšné uložení majetkových hodnot.

§ 19.

Pojišťovny na život mohou býti oprávněny zřizovati dědické společnosti (sdružení na přežití, tontiny) s nezaručeným výsledkem, u kterých pojišťovna není sama pojišťovatelem, nýbrž přejímá toliko vedení jejich obchodů a správu jmění.

Dědické společnosti, u nichž jest nejmenší výsledek zaručen, spadají do vlastního obchodního provozu.

Jmění takovéhoto sdružení obojího druhu pokládá se za majetek pojišťovně svěřený a budiž za dozoru účastníků upraveného smlouvou o sobě spravováno a pro jednotlivé roční skupiny zvlášť vykazováno.

§ 20.

Domácí pojišťovací ústavy, které chtějí provozovati svůj obchod také v cizím státě, mají to oznámiti dozorčímu úřadu a při tom sděliti podmínky, za kterých jim bude dovoleno provozovati obchod v příslušném cizím státě.

§ 21.

Pojišťovnám nově zřízeným může býti povoleno, aby organizační náklady a závěrkové provise umořily postupně, a dokud by se to nestalo, aby neumořené zbytky účtovaly jako aktivum. Ustanovení o podmínkách umořovacích musí však býti uvedena ve stanovách.

Organisační náklady spojené se založením pojišťovny budtež umořeny nejdéle do pěti let ode dne ustavení.

Umořování závěrkových provisí smí se vztahovati toliko k závěrkovým provisím, jež byly vydány v prvních deseti letech trvání ústavu. Umořovací doba závěrkových provisí z jednotlivých let účetních nesmí přesahovati deset roků a musí býti přiměřeně zkrácena, je-li podle nabytých zkušeností střední doba pojišťovací kratší.

§ 22.

Do stanov pojata budtež přesná ustanovení o účetní závěrce, o zřizování zvláštních záloh, dále o upotřebení docílených přebytků, jakož i o úhradě vykázaných ztrát.

§ 23.

U akciových pojišťoven může býti dividendy převyšující pět procent splaceného akciového kapitálu akcionářům poskytnuta teprve tehda, když jsou umořeny položky v § 21 uvedené.

U pojišťoven vzájemných nesmí býti přebytek rozdělen, pokud není základní fond vkladatelům úplně vrácen a pokud nejsou úplně splaceny položky, jež jest umořiti.

§ 24.

V stanovách budiž vyhrazeno státní schválení:

1. pro podmínky, za kterých má býti pojišťovna zrušena, zejména pro způsob, jakým mají býti obchody zanikající pojišťovny ukončeny a závazky pojišťovacími smlouvami převzaté zajištěny;

2. pro každou úmluvu, kterou má býti vlastní obchod pojišťovny buď v celku nebo v jednotlivých odvětvích jakkoli převeden na jinou pojišťovnu, nebo úplně zajištěn, nebo kterou má býti obchod jiné pojišťovny za stejných okolností převzat.

§ 25.

Podle vládního nařízení z 24. června 1920, č. 402 Sb. z. a n., jest ministr vnitra zmocněn, aby v dohodě s ministrem financí a spravedlnosti sjednal a schválil podmínky pro převod pojištění od cizozemských ústavů pojišťovacích, které tyto uzavřely s příslušníky republiky Československé nebo s osobami majícími stále bydliště v republice Českoslo-

venské, na ústavy domácí. Při převodu tom budtež pojistky tak změněny, aby zájmy zdejších pojistníků byly co nejvíce chráněny, zejména pokud se týče příslušnosti soudní a měny, v které je splniti závazky ze smlouvy pojišťovací.

Schválení tohoto převodu má za následek, že cizozemské pojišťovny zprošťují se veškerých závazků vůči pojistníkům a že pojistníci vstupují v pojišťovací poměr pouze vůči ústavu přejímajícímu pojištění.

§ 26.

Na zajišťovací ústavy vztahují se obdobně též zásadní ustanovení, která podle předchozích ustanovení platí pro pojišťovny.

§ 27.

Pro cizozemské pojišťovny, kterým bylo dovoleno provozovati v Československé republice po živnostensku obchody pojišťovací, platí vedle předchozích předpisů dále tato ustanovení:

V plné moci svých generálních zástupců musí cizozemské pojišťovny výslovně uvést, že jsou tito oprávněni podpisovati a vydávati jménem ústavu pojistky a zastupovati společnost vůči státní správě i třetím osobám neomezeně před soudy i mimosoudně ve všech záležitostech, jež se týkají obchodování v Československé republice.

Generální zastupitelstva budtež opatřena veškerými obchodními knihami a pomůckami, jichž je třeba k provozování obchodů pojišťovacích a k všestrannému zjištění stavu obchodního. Pojišťovny zúčastněné jsou povinny, když tomuto předpisu vyhověly, oznámiti to bez odkladu ministerstvu vnitra.

V každém označení svého závodu (firmě) musí uvést generální zastupitelstvo jméno a sídlo zastupované pojišťovny, ostatní pak zprostředkovací orgány (filiálky, agentury, inspektoráty atd.) plnou firmu generálního zastupitelství.

V návrzích, pojistkách a ostatních tiskopisech zmíněných v § 16 toho nařízení jsou cizí pojišťovny povinny uvést bezprostředně pod firmou data, týkající se jich oprávnění obchodovati v republice Československé.

V právních sporech vzniklých z obchodní činnosti v Československé republice jsou cizozemské pojišťovny podřízeny československým soudům. Je-li rozhodnutí v určitých

případech vyhrazeno rozhodčímu soudu, jest příslušným toliko rozhodčí soud ustanovený v této republice.

C. Hospodaření pojišťoven.

I. Zálohy pojistného.

§ 28.

Části pojistného, které jsou stanoveny k zabezpečení příštích závazků pojišťovatelových ze smluv pojišťovacích, budte podle následujících zásad vypočteny, a v ročních účetních závěrkách sčítovány jako záloha pojistného:

1. U pojištění na život:

a) Zálohy pojistného životních pojištění budte pro platné pojišťovací smlouvy vypočteny každého roku podle matematických zásad.

b) Výpočtu bud' za základ položeno ryzí pojistné a užito bud' při něm těch tabulek úmrtnosti a té úrokové míry, které byly za základ položeny výpočtu schválených sazeb. Jestliže úroková míra výpočtu za základ položená neb užité tabulky úmrtnosti podle vlastních zkušeností pojišťovny nejsou již přiměřeny, budte tyto početní základy změněny tak, aby se dosáhlo sesílení záloh pojistného. Každá taková změna jest podrobena státnímu schválení (§ 8).

c) Záloha pojistného budiž vypočtena nezkřáceně bez započtení provisí závěrkových. Výsledek tohoto výpočtu budiž vykázan ve zvláštní položce.

d) Zálohy pojistného u převzatých zajištění budte vypočteny podle sazeb pojišťovny, která zajištění přejímá, rezervy pojistného u vlastních zajištění podle sazeb ústavu, který do zajištění dává.

e) Zálohy pojistného budte alespoň podle jednotlivých hlavních druhů pojišťovacích odděleně vykázaný.

2. U pojištění úrazového a proti škodám, kromě pojištění dopravního a krupobitního, budiž účtována záloha pojistného alespoň čtyřiceti procenty vykázaného obnosu splatných premií (pojistného) anebo zvlášť pro každé pojištění v poměru k době pojišťovací, jež dosud neprošla. V obou případech jest dovoleno před výpočtem sraziti storna a pojistné náležející zajišťovateli.

Pro přiznané důchody v pojištění úrazovém budiž počítána a účtována úhrada ji-

stinná podle zásad dozorcím úřadem schválených.

3. U pojištění dopravního čítána bud' záloha pojistného pro časová pojištění v poměru k neprošlé dosud době pojišťovací; pro cestovní pojištění úplným obnosem pojistného, připadajícího na neprošla ještě pojištění. V obou případech tvoří podklad výpočtu toliko ryzí pojistné, zbývající po srážce zajišťovacích podílů.

4. U pojištění krupobitního budiž jakožto záloha pojistného účtováno pojistné za pozdější léta napřed zaplacené.

V závažných případech mohou býti povoleny ministerstvem vnitra na odůvodněnou žádost výjimky z předpisů tohoto paragrafu k tomu konci, aby pojišťovna mohla se poznenáhlu podřídití těmto předpisům.

Ministerstvo vnitra může kdykoli naříditi, aby zálohy pojistného byly znalecky přezkoušeny.

II. Uložení kapitálu.

§ 29.

Způsob, jakým mají býti ukládány peníze pojišťovny, budiž přesně určen ve stanovách.

Pokud by stanovy neobsahovaly takových předpisů, nesmí vybočovati nové uložení kapitálu z mezí v § 30 vytčených.

Alespoň třetinu jmění k trvalému uložení způsobilého, pokud se toto jmění vztahuje na domácí obchod, jsou pojišťovny povinny ukládati v československých státních dluhopisech; pokud nebude tomuto předpisu vyhověno, budiž uložena nejméně polovina hoto-
vostí, jež budou nově ukládány, v těchto cen-
ných papírech.

Při ukládání peněz budiž co možná vždycky k tomu přihlédáno, aby přetížením těžko zpeněžitelnými předměty, jako domy atd., nebylo včasné plnění ztěžováno.

§ 30.

Hodnoty, jimiž může býti kryta záloha pojistného, připadající na pojištění uzavřená domácími i cizozemskými pojišťovnami v Československé republice, jsou tyto:

1. československé státní dluhopisy a jiné domácí cenné papíry k ukládání sirotčího jmění způsobilé;

2. zvláštní půjčky státu poskytnuté;

3. domácí činžovní nemovitosti, pokud nejsou nad třetinu kupní ceny zadluženy;

4. domácí hypotéky poskytující sirotčí jistoty;

5. vklady u domácích spořitelén, zařizéných podle zákona o spořitelénách ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 Sb. z. a n.;

6. půjčky na vlastní životní pojistky, avšak nikoli nad obnos odkupní hodnoty;

7. půjčky na cenné papíry pod č. 1. uvedené do osmdesáti procent kursové hodnoty, kterážto suma však u slosovatebných papírů nesmí přesahovati nejmenší částku, která by na ně podle slosovacího plánu po srážce poplatků připadla;

8. půjčky kaucí pojistníkům, pokud o bezpečnost tohoto ukládání jest postaráno zvláštními zařízeními, zejména zřízením zvláštních zálohových fondů;

9. vklady u domácích ústavů úvěrních na běžný účet nebo na pokladniční poukázky, avšak jen potud, pokud obchodování toho vyžaduje, aby po ruce chovány byly peníze výdejné.

Ke krytí zálohy pojistného, připadající na cizozemská pojištění domácích pojišťoven, pokládají se kromě toho za způsobilé ty cizozemské hodnoty, které vyhovují příslušným předpisům toho kterého cizího státu, a nebylo-li by takovýchto předpisů, ty cizozemské hodnoty, které v podstatě vyhovují požadavku bezpečného uložení.

Není-li záloha pojistného kryta hodnotami, které podle předcházejících ustanovení jsou způsobilé k její úhradě, budiž pečováno o takovéto krytí, a to zvláště tehdy, když jde o nové uložení kapitálu.

Zálohy pojistného cizozemských pojišťoven, týkající se obchodů v Československé republice provedených, mají býti uloženy zpravidla ve státních cenných papírech této republiky. Jiné krytí hodnotami k uložení sirotčího jmění přípustnými je možno jediné po zvláštním povolení, které uděluje ministerstvo vnitra případ od případu na odůvodněnou žádost. Bez svolení ministerstva vnitra nesmějí býti tyto zálohy z Československé republiky vyvezeny.

III. Závěrka účetní.

§ 31.

Výroční účetní závěrka pojišťovny skládá se

1. z provozovacího účtu (účtu zisku a ztráty),

2. z rozvahy (bilance).

Ku provozovacímu účtu budiž přiložen výkaz o upotřebení přebytku z ročního hospodaření.

Účetní závěrka vykazovati má jasně a zřetelně veškeré hospodaření a jmění pojišťovny.

Závěrka tato ve formě, jak ve zprávě o činnosti jest obsažena, i s nejpodstatnějšími statistickými daty o rozsahu a vývoji obchodu budiž uveřejněna v novinách, určených stanovami pro vyhlášky, a ve všech případech v Úředním listě Československé republiky.

§ 32.

Účetní závěrky musí býti zdělaný formou i obsahem podle vzorců, které na žádost vydá každé zúčastněné pojišťovně ministerstvo vnitra.

Vzorce pro pojišťovny životní mají značku A 1, A 2 a A 3, vzorce pro pojišťovny proti škodám a následkům úrazů značku B 1, B 2 a B 3.

Pojišťovny smíšené kladou jednak pro pojišťování na život a důchod, jednak pro všechny ostatní pojišťovací odbory oddělené provozovací účty podle vzorce A 1 a B 1, oddělené rozvahy podle vzorce A 3 a B 3, avšak společný výkaz o upotřebení přebytku podle vzorce C.

§ 33.

Pro vedení účtů platí tyto zásady:

1. Hospodářský a majetkový stav životního pojišťování budiž vykázán odděleně od stavu ostatních pojišťovacích odborů.

2. Fond základní vzájemných pojišťoven a plná jmenovitá suma vydaného akciového kapitálu budťež zařaděny do pasiv, pohledávky na akcionáře z kapitálu snad ještě nesplaceného do aktiv rozvahy.

3. Předměty majetkové a pohledávky budťež účtovány po provedení potřebných odpisů podle hodnoty, kterou v čase účetní závěrky mají.

Nemovitosti nemají býti účtovány vyšší hodnotou nežli hodnotou obchodní a u pojišťoven na život nejvýše takovou hodnotou, aby ryzí výnos jejich poskytoval alespoň toho zúročení, které odpovídá úrokové míře, již bylo použito při výpočtu sazeb pojistného. Pokud by účetní hodnota nemovitostí nevyhovovala této zásadě, budiž pravidelnými odpisy o to pečováno, aby nemovitosti byly oceněny průměrně.

Břemena na nemovitostech vážnoucí buďte odděleně vyznačena.

4. Cenné papíry buďte v rozvaze hodnoceny peněžním kursem pražské burzy v den účetní závěry.

Dovoleno jest slosovatelné papíry nad slosovací hodnotou znamenáné ceniti nejmenším obnosem, který na ně dle slosovacího plánu po srážce poplatků připadá.

Státní dluhopisy neslosovatelné mohou býti účtovány nákupním kursem, je-li rozdíl mezi bilanční a bursovní hodnotou těchto papírů úplně kryt nastřádaným zaručovacím fondem a u životních pojišťoven mimo to jen tehda, převyšuje-li skutečný úrokový výnos těchto papírů aspoň o půl procenta úrokovou míru, která byla položena za základ pro vypočtení zálohy pojistného.

5. Účetní, nerealisované zisky na kursu cenných papírů buďte prikázány zvláštnímu fondu pro rozdíly kursovní. Upotřebiti tohoto fondu k jiným účelům nežli k uhrazení ztrát kursovních jest dovoleno toliko po předchozím svolení ministerstva vnitra.

6. Cizí valuty buďte v účetní závěrečné ceněny podle peněžního kursu pražské burzy v den závěry.

7. Záloha pojistného (§ 28), kterou uložiti jest k úhradě příštích závazků, budiž účtována plným obnosem, připadajícím na vlastní vrub pojišťovny.

8. Přenášky pojistného životních pojišťoven, totiž části pojistného již splacené, avšak teprve následujícího roku se týkající, buďte podle hlavních kategorií odděleně uvedeny a právě tak jako přenášky úroků, jsou-li tu jaké, zapsány.

9. Záloha pro škody, totiž obnos, jehož jest třeba k uhrazení již dospělých dávek ze smluv pojišťovacích, budiž podle hlavních pojišťovacích odborů odděleně zapsána, a to:

- a) u pojištění na život celá suma pojištěných obnosů, dospělých po nastoupení pojistné události;
- b) u jiných pojištění suma ohlášených škod podle domnělého ocenění se zřetelem na dosavadní šetření.

10. Zvláštní zálohy, které jsou tvořeny mimo zálohu pojistného pod rozličnými názvy ke zpevnění finančního základu pojišťovny nebo za určitým účelem (záloha jistinná, záloha zisku, všeobecný zaručovací fond, garanční fond, fond pro rozdíly kursovní atd.),

buďte zapsány do účetní závěrky podle předpisů stanov, po případě podle usnesení valných hromad.

11. Amortisace budiž předsevzata ve shodě s předpisy § 21 tohoto nařízení a se stanovami; není-li ve stanovách potřebných ustanovení, budiž hleděno k tomu, aby amortisační položky co možná brzo vymizely.

12. Lékařské náklady buďte plným obnosem vřaděny do provozovacích výdajů.

13. Obchody družstev na přežití, a to jak družstev se zaručeným nejmenším výtěžkem, tak i nezaručených družstev, buďte zcela odděleně vedeny a jejich jmění buď úplně odděleně spravováno.

Pro tato družstva sdělaný buďte oddělené výkazy se zvláštním provozovacím účtem a zvláštní rozvahou. Účetní výsledky družstev na přežití se zaručeným nejmenším výnosem buďte pojaty do všeobecného provozovacího účtu pojišťovny a do všeobecné rozvahy, účetní výsledky nezaručených družstev pouze do všeobecné rozvahy podle návodu vzorců A 1 a A 3 (§ 32).

14. Správní poplatky, vybrané pojišťovnou za obstarávání obchodů družstev na přežití, buďte po srážce jednatelských provisí rozděleny pro každé družstvo na celou dobu jeho; díl na pozdější léta připadající budiž přenesen jakožto záloha.

15. Dlužníci a věřitelé pojišťovny buďte odděleně vykázáni a pod položkou „věřitelé“ buďte zapsány toliko pohledávky statutárním obchodováním vzniklé s náležitým zřetelem na jejich dobytost.

16. Pohledávky, které pojišťovně vzešly ze zúčtování s jejími jednately a zřizenci, buďte uvedeny odděleně jakožto „nedoplatky u jednatelstev a filiálek“ a buďte z nich vykonány potřebné odpisy.

17. Závazky pojistníků k placení pojistného za příští léta (listy premiové a pod.) nebudte pojaty do účetní závěrky.

IV. Zpráva o činnosti.

§ 34.

Za účelem objasnění a podání úplného obrazu obchodního stavu pojišťovny má obsahovati zpráva o činnosti pojišťovny mimo výkazy hospodářských výsledků (účet provozovací) a majetkového stavu (rozvaha) a vedle výkazu o použití přebytku ještě statistická data, vztahující se k rozsahu obchodu a k roz-

voji pojišťovny, zejména má vyličit pohyb pojišťovací podstaty v jednotlivých odborech. U pojišťoven na život budtež ve zprávě o činnosti vykázaný zejména přírůstek a úbytek podle jednotlivých druhů úbytkových (nastoupení pojištěné události, odkup, storna, jiné příčiny), stav přímých pojištění jistinných (bez srážky zajištění), poměr skutečné úmrtnosti k úmrtnosti očekávané, nastalá úmrtí s udáním doby, po kterou pojištění trvalo, a příčiny smrti atd.

O podílech pojistníků na zisku, a je-li zavedena pro rozdělování zisku soustava družstev na přežití (tontiny), o stavu fondů jednotlivých družstev musí býti podány zvláštní výkazy podle vzorce D, který vydá na žádost ministerstva vnitra (§ 32).

Mimo to budtež podány za účelem přesného posouzení jednotlivých položek účetní závěrky ještě tyto výkazy:

1. o cenných papírech pojišťovny, při čemž udány budtež druh a počet kusů, hodnota jmenovitá a kursovní;

2. o nemovitém majetku pojišťovny, při čemž udány budte jednotlivé nemovitosti, účetní hodnota, zatížení a ryzí výnos jejich;

3. o hypotékách, při čemž udány budte zejména odhadní hodnota příslušných nemovitostí, výše pohledávky a výše břemen, které předcházejí hypoteční pohledávce pojišťovny, míra úroková a dlužné splátky na úrocích a kapitálu;

4. o hodnotách, které jsou uloženy jako kauce v cizině;

5. o stavu amortisací, prováděných ve smyslu stanov (viz § 21), při čemž budte udány výše umořovaných položek, a sice podle jednotlivých let, ve kterých vznikly, dále částky již umořené a ještě zbývající;

6. o ostatních vykonaných odpisech.

§ 35.

Zpráva o činnosti s účetní závěrkou budiž co možná veřejně rozšířena a její výtisky budte stále připraveny k nahlédnutí pojistníkům, jimž budte na žádost vydány.

Pojišťovací ústavy jsou dále povinny vydati pojistníkům na jich žádost stanovy, jakož i všeobecné podmínky pojišťovací.

Pojišťovny předloží každého roku nejdéle do konce června ministerstvu vnitra:

1. zprávu o činnosti s účetní závěrkou v původní formě alespoň ve třech výtiscích;

2. opis protokolu o valné hromadě;

3. průkaz, že účetní závěrka byla uveřejněna podle § 31, posledního odstavce;

4. statistická data o hospodaření, při čemž pro ulehčení státního dohledu a za příčinou úředních publikací, které podle § 42 občasné mají býti uveřejňovány, užíváno bud' vzorců úředně vydaných. Tyto výkazy budtež předkládány dvojmo;

5. všechny ostatní ministerstvem vnitra předepsané výkazy.

§ 36.

Cizozemské pojišťovny k obchodování v Československé republice připuštěné mají pro svůj celý a pro československý obchod účtovat odděleně, při čemž užíváno bud' obdobně ustanovení §§ 31 až 35.

Pokud jde o obchodování v Československé republice, má podávati závěrka účetní mimo provozovací účet (účet zisku a ztráty) zevrubný výkaz o tom, kterými hodnotami uhrazena jest záloha pojistného československých pojištění.

Vzhledem k vykazování celého obchodu mohou býti povoleny úchytky od hořejších ustanovení — předpokládaje, že úřady domácího státu té které společnosti šetří vzájemnosti potud, pokud předpisy platné ve státě právě uvedeném činí nemožným, aby byla přesně zachovávána zdejší ustanovení.

Výkazy cizozemských společností pojišťovacích budtež zdělány v československé měně.

§ 37.

Předpisů v §§ 31 až 36 vytčených budiž nejprve užito při zdělávání účetních závěrek za rok 1922.

D. Státní dozor.

§ 38.

Hospodaření pojišťoven jest podrobno státnímu dozoru, který vykonává ministerstvo vnitra.

Pojišťovny jsou vázány podati orgánům státního dozoru v každé době všechny pomůcky a vysvětlení, kterých žádají vykonávající státní právo dohlédací, a dovoliti jim k tomu účelu, aby nahlédali do knih společnosti, účtů atd.

§ 39.

Hospodaření všech pojišťoven bude občas prozkoumáno odbornými technickými úředníky ministerstva vnitra.

Takovéto prohlídky se mají vztahovati u domácích pojišťoven k celému hospodaření, zejména však na veškeré položky rozvahy.

Při prohlídce hospodaření cizozemských pojišťovacích společností budiž vzhledem k jejich zdejšímu obchodování postupováno tímž způsobem jako při domácích pojišťovnách; mimo to má býti, pokud možná, prohlídka rozšířena také na veškerý obchod. Potřebné výkazy týkající se celého obchodu bud' teč, je-li jich potřebí, vyžádány na centrále.

§ 40.

Jde-li o zrušení některé pojišťovny neb o převedení pojistné podstaty v celku nebo v jednotlivých odborech i s příslušnými zálohami s jedné pojišťovny na druhou neb o úplné zajištění pojistné podstaty některého ústavu pojišťovacího v celku nebo v jednotlivých odborech, mají pojišťovny oznámiti podmínky zrušení a zamýšlené úmluvy dozornímu úřadu před pravoplatným uzavřením a předložiti všechny pomůcky, jichž jest třeba k posouzení věci; zmíněné úmluvy smějí býti provedeny toliko tenkrát, když byl dozorní úřad prohlásil, že ničeho nenamítá.

Při zkoumání těchto předloh bud' přihlíženo k tomu, aby závazky vůči pojistníkům po právu platné byly nezkráceně zachovány, aby při zrušení (likvidaci) pojišťovny všechny její prostředky majetkové byly upotřebeny k zajištění příštích závazků z pojišťovacího obchodu vzniklých, aby úhrada ke splnitelnosti převedených příštích závazků účetně potřebná od převáděcí pojišťovny byla dána celým neztenčeným obnosem a v řádných hodnotách, po případě od přejímacího ústavu doplněna, a aby konečně bylo prokázáno, z kterých peněz doplnění neb úplata byly poskytnuty.

§ 41.

Ministerstvo vnitra může z moci úřadu zrušiti pojišťovnu nebo zastaviti přípravné práce k zřízení pojišťovacího ústavu v těchto případech:

a) byla-li pojišťovna zřízena bez předchozího úředního povolení nebo pokračovala-li ve své činnosti, když jí to bylo úřadem zakázáno;

b) provinila-li se pojišťovna, obdrževši povolení k svému zřízení, tím, že jednala v důležitých případech proti stanovám;

c) nebyly-li řádně nebo včas splněny podmínky, na které bylo úřední povolení ke zřízení pojišťovny výslovně vázáno;

d) bylo-li dodatečně prokázáno, že v žádosti byly vědomě předstírány závažné okolnosti neodpovídající skutečnosti.

§ 42.

Ministerstvo vnitra bude podle možnosti vydávati občasné úřední zprávy o stavu pojišťování.

§ 43.

Ustanovení oddílů B, C a D tohoto nařízení vztahují se také na domácí pojišťovny dříve zřízené, dále na cizí ústavy pojišťovací, které jsou již dnes v republice Československé zastoupeny, a na zajišťovny.

E. Dodatek o menších vzájemných spolcích pojišťovacích.

§ 44.

Ustanovení oddílů A, B, C a D vztahují se obdobně s následujícími změnami k menším vzájemným pojišťovacím spolkům, které provozují pojišťování:

1. nemocenské a pojišťování pohřebného,
2. důchodů pro případ invalidity nebo stáří,
3. vdovských a sirotčích podpor,
4. peněžité sumy ve prospěch osoby třetí určitého dne splatné (zejména věna nebo výbavy pro dítě), pak
5. proti škodám požárním,
6. proti škodám na dobytku,

a u kterých jest pojišťování upraveno na místním neb odborně společenstevním základě tím způsobem, že placení jednatelů jakožto zprostředkovatelů jsou vyloučeni.

§ 45.

Při zakládání spolků v § 44 uvedených může býti upuštěno od požadavku, aby složen byl fond základní, je-li zvláštními poměry a opatřeními dána jiná jistota.

§ 46.

Při zakládání pojišťovacích spolků, které provozují toliko pojišťování nemocenské a pojišťování pohřebného, může býti upuštěno od

požadavku, aby byly předloženy výkazy v § 8 zmíněné; ustanovení o pojištěných dávkách a členských příspěvcích, jež jest platiti, buďte však pojaty do stanov.

§ 47.

Spolky pro pojišťování nemocenské a pojišťování pohřebného, není-li u nich pro pojišťování pohřebného zřízen zvláštní odbor, mají nastrádati zaručovací fond ve výši dvojnásobného průměrného ročního vydání posledních pěti let účetních, a jestliže by fond tento klesl pod tuto výši, opět jej doplniti až do této výše. Pokud by zaručovací fond nedosáhl této sumy, buďte mu přidělovány ročně alespoň dvě desetiny členských příspěvků.

Spolky tyto mohou však také ve svých stanovách určit, aby každého pátého roku jejich příjmy a závazky byly podle zásad pojišťovací techniky odhadnuty způsobem v § 48 udaným. V tomto případě jest však pro nastrádání potřebného zaručovacího fondu rozhodující výsledek tohoto odhadu.

§ 48.

Spolky, jichž účelem jest pojišťování v § 44 čís. 2., 3. a 4., naznačené, mají každého pátého roku znalcem, jenž ve správě spolku není účasten, dáti odhadnouti pravděpodobnou výši svých závazků a příjmů; výsledek buď oznámen dozorčímu úřadu a sdělen na žádost všem členům.

Totéž ustanovení platí také pro spolky, které pojišťují jenom pohřebné anebo mají pro toto pojištění zvláštní odbor.

§ 49.

Jestliže u některého ze spolků v § 44, čís. 1. až 4., uvedených podle účetních závěrek nebo občasných odhadů znalecových nestačí příjmy některého pojišťovacího odboru k uhrazení přejatých závazků a k nastrádání zálohy a nelze-li tento nepoměr odstraniti jinými vhodnými opatřeními, buďte příspěvky zvýšeny nebo dávky zmenšeny.

§ 50.

Provozuje-li některý spolek několik odborů v § 44 uvedených, budiž pro každý tento odbor, a sleduje-li mimo pojišťování ještě jiné účely, i pro tyto účely jmění odděleně spravováno a účtováno.

Ve stanovách budiž určeno, v kterém poměru placené snad zápisné, jinaké příjmy a správní náklady mají býti rozděleny na jednotlivé pojišťovací odbory.

§ 51.

Spolky v § 44 uvedené jsou povinny každého roku nejdéle do konce června předložiti dozorčímu úřadu pro každý pojišťovací odbor účetní závěrku, skládající se z provozovacího účtu a z výkazu majetku, dále výkazy o vzrůstu neb úbytku (o pohybu) pojišťování, o vzestupných podporách a škodách.

Provozovací účet má vykazovati:

I. V příjmech:

1. stav ryzího jmění na konci roku předcházejícího;
2. příjmy z pravidelných členských platů s udáním částek napřed a po případě dodatečně zaplacených;
3. správní příjmy (zápisné a pod.);
4. příjmy z uložených kapitálů;
5. zisk na kursu cenných papírů;
6. ostatní příjmy (větší částky buďtež podrobně udány).

II. Ve vydáních:

1. vyplacené podpory (škody) (podrobně i s náklady vyšetřovacími);
2. náklady správní;
3. daně a poplatky;
4. odpisy;
5. ztrátu na kursu cenných papírů;
6. ostatní výdaje (větší částky buďtež udány podrobně);
7. ryzí jmění na konci účetního roku.

Výkaz majetkový vykazovati má jednotlivě veškerá aktiva i pohledávky a dluhy na nich váznoucí; rozdíl udává ryzí jmění spolku nebo toho kterého fondu.

§ 52.

Jmění spolků v § 44 uvedených smí býti ukládáno toliko:

1. v cenných papírech způsobilých k ukládání peněz sirotčích;
2. v hypotekách sirotčí jistoty poskytujících;

3. v domácích spořitelnách zařízených podle zákona o spořitelnách ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n.;

4. v domácích činžovních nemovitostech, nezůstanou-li zavazeny nad třetinu ceny kupní.

§ 53.

Ministerstvo vnitra může podrobiti spolky v § 44 uvedené prohlídce ve smyslu § 39.

Konečná ustanovení.

§ 54.

Nářízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Provede je ministr vnitra v dohodě s ministry financí, spravedlnosti, průmyslu, obchodu a živností, a pokud se týče Slovenska, s ministrem s plnou mocí pro správu Slovenska.

Švehla v. r.

Habrman v. r.	Malypetr v. r.
Dr. Rašín v. r.	Bechyně v. r.
Dr. Dolanský v. r.	Novák v. r.
Stříbrný v. r.	Srba v. r.
Dr. Hodža v. r.	Udržal v. r.
Šrámek v. r.	Dr. Franke v. r.
Tučný v. r.	Dr. Kállay v. r.
Dr. Markovič v. r.	